

Beantwoording Motie Risico's warmtenet

De ontwikkeling en aanleg van warmtenetten zijn complexe processen, waar uiteraard ook risico's aan zijn verbonden die gedurende het proces goed in kaart moeten worden gebracht. Dit vraagstuk speelt niet alleen in de gemeente Heemskerk. Hier wordt dan ook onder meer in regionaal verband aandacht aan besteed, bijvoorbeeld middels het MRA Warmte & Koude programma.¹

Een van de voornaamste risico's en tevens knelpunten in het proces tot het komen van een warmtenet, is het volloopriscico. Het volloopriscico geeft aan hoe groot het financiële risico voor het warmtebedrijf is als er minder woningen op het aangelegde warmtenet aangesloten worden en/of het aansluittempo lager is dan waarmee de business case is doorgerekend. Recent is er een '*inspiratie paper volloopriscico*' verschenen van het MRA Warmte & Koude programma.² Hieruit blijkt dat partijen verschillende rollen kunnen spelen in het beheersen van het volloopriscico en dat er verschillende oplossingsrichtingen zijn waarin (een deel van) dit volloopriscico opgeheven of ondervangen kan worden. Welke keuzen er worden gemaakt is sterk situatieafhankelijk. Om die reden kan bij de ontwikkeling van een warmtenet met de woningcorporaties als startmotor afspraken worden gemaakt. De business case van het warmtenet is dan mede gebaseerd op de woningen die de woningcorporaties Woon-op-Maat, PreWonen, Velison Wonen en WB Velsen, willen aansluiten. Hierdoor is van meet af aan al duidelijk wat het aantal aan te sluiten woningen kan zijn en ook de planning is dan al bekend, waardoor het volloopriscico van te voren al geminimaliseerd is.

Naast het volloopriscico wordt bij de business case van warmtenetten ook het bronrisico gesignaleerd. Hiermee wordt het risico bedoeld dat, op de lange termijn, onvoldoende (duurzame) bronnen beschikbaar zijn. Op projectniveau kan een maatwerkoplossing worden gevonden voor het volloopp en/of bronrisico. Voor het ontwikkelen van een warmtenet in de IJmond is onderzocht welke duurzame bron(nen) benut kunnen worden, dit blijkt ook uit informatie van de Omgevingsdienst IJmond. Naast dat gebruik gemaakt kan worden van de restwarmte van de bestaande geothermische bron van Floricultura, is een opsporingsvergunning afgegeven voor een extra doublet voor geothermie. Ook is er warmte uit oppervlaktewater beschikbaar (aquathermie). Daarnaast kan nog gekeken worden naar nieuwe ontwikkelingen zoals de elektrolyser van Nouryon die op het Tata terrein gerealiseerd wordt en waar restwarmte van benut zou kunnen worden. Voor de plannen van het warmtenet IJmond voor circa 5.000 woningen zijn nu al voldoende warmtebronnen beschikbaar, zonder dat beroep moet worden gedaan op de restwarmte van Tata Steel. Overigens heeft Tata Steel de beschikking over een grote hoeveelheid restwarmte waarmee een groot deel van de gebouwde omgeving in de IJmond verwarmd kan worden. Hoewel door de huidige stikstofwetgeving Tata Steel vooralsnog heeft aangegeven dat zij de restwarmte uit de rookgassen niet kunnen leveren op korte termijn, zijn er behalve deze bronnen ook nog restwarmte uit koelwater die geen effect hebben op de stikstof emissie.

Juist vanwege het grote belang van warmtenetten en de toegenomen maatschappelijke eisen, willen gemeenten in de MRA borgen dat deze eisen ook daadwerkelijk worden ingevuld. De marktordening van de warmteketen speelt hierbij een belangrijke rol. Tegen deze achtergrond geeft het MRA Warmte & Koude programma in de '*inspiratie paper Markt en Overheid*' een beeld van de mogelijkheden en varianten van ordening van de warmteketen (variërend in (separaat) publiek of privaat eigendom en bij wie de ketenverantwoordelijkheid ligt). De gemeente kan een specifieke rol spelen om onzekerheden te reduceren en dilemma's te doorbreken. Hierbij gaat het ook om de afweging tussen *zeggenschap*

¹ Ter illustratie, zie het kennisportfolio op: <https://warmteiscool.nl/kennisportfolio/>.

² Beschikbaar online: <https://warmteiscool.nl/wp-content/uploads/2021/03/Inspiratie-paper-Volloopriscico.pdf>.

en *risico*, waarbij in grote lijnen geldt: hoe meer zeggenschap, hoe meer risico. De Wijkuitvoeringsplannen, als vervolgproces na de Transitievisie warmte, zijn er op gericht dit verder te verkennen en in kaart te brengen.